

CULTURA CREȘTINĂ

REVISTĂ LUNARĂ.

Anul XIII.

Sept.—Oct. 1924

Nr. 9—10

SUMARUL

ACTUALITĂȚI: Dr. Ioan Coltor: Două evenimente

Dr. Ioan Coltor: Istoria unui Suflet

RUBRICĂ LITERICĂ: I. B.: Dumineca lui Lazar. — Parohul:
la sărbătoarea sfinților Arhangheli. — P.: Pre-
dica a VIII-a după Înălțarea sf. Cruci. —
Dumineca a IX. după Înălțarea Sf.
întrarea în Biserică.

Apariții literare nouă. —

„Biblia Copiilor“.

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

„Cămin“ din viața

Blaj.

Tipografia Seminarului teologic gr.-cat.

Prețul acestui număr: 24 Lei.

Cultura Creștină

apare lunar.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 lei.
Pe șase luni 50 lei.

Redacția și Administrația
Blaj (Transilvania).

Comitetul de editură și redacție.

Dr. Ioan Bălan, Dr. George Bob, Ioan Boroș, Dr. Nicolae Brînzeu, Dr. Alexandru Ciplea, Dr. Ioan Coltor, Dr. Elie Dăianu, Dr. Ioan Ferent, Dr. Anton Gabor, Dr. Ioan Georgescu, Dr. Victor Macaveiu, Dr. Tit Malaiu, Dr. Dumitru Manu, Dr. Ioan Marianescu, Dr. Gheorghe Miculaș, Dr. Alexandru Nicolescu, Dr. Zenovie Pâclișanu, Dr. Grigorie Pop, Septimiu Popa, Dr. Iacob Radu, Ștefan Roșianu, Dr. Ioan Sâmpăleanu, Dr. Augustin Tatar.

**Nime să nu cumpere alt Calendar,
că**

**Vine Calendarul dela Blaj
cu Șematismul întregii Mitropolii**

CULTURA CREȘTINĂ

revistă lunară

Redacția și Admini-
strația:
Blaj (Transilvania).

Abonamentul:
Pe an . . . 100 lei.
Pe șase luni. 50 lei.

Redactor responsabil:
Dr. Victor Macaveiu
BLAJ.

Actualități.

Două evenimente.

Intre zilele de sărbătoare, încrestate cu dragoste pe răvașul cultural și bisericesc al modestului nostru Blaj, cu o stăruință spontană ni-se îmbie sub condei, ca să-i rămână amintirea în două slove și pe coloanele acestei reviste, ziua de 9 Octomvrie c. Ne va evoca ea încă mult timp impunătoarea *Adunare Generală* a Reuniunii Arhidiecezane de Misiuni Sfinte, precum și întâia *Ședință de Fondare* a mult așteptatei societăți „*Sfânta Unire*“.

Amândouă aceste asociații, cu întreg aparatul lor de organizare și de viață umplu, în cadrele bisericii noastre, un mare gol din sufletul Românilor din Ardeal, voind, prin apostolatul desinteresat, prin înălțarea tot mai sus în inimi a marilor principii evanghelice, a profundelor, a curatelor gândiri creștinești, să trezească vie și puternice curente de idealitate și cât mai multă râvnă pentru adevăr și fapte bune. Și una și cealaltă voesc să limpezească atmosfera grea, în care respiră anevoe plămânul bolnav al celor mulți, și mari și mici, cercând să grăbească arătarea printre noi a oamenilor curați, a generației de *oameni buni*.

Iată de ce „*Sfânta Unire*“, cu întreg capitalul său de acții și de însuflețire, este menită să stâmpere multă sete după cartea prietenă, să aline mult dor după cetitul de adâncă și mângâitoare înțelepciune creștinească, care, în lipsa altor izvoare, se pierdea, dor pribeag, prin scâlciatele pagini biblice de ediții britanice, ori prin stupidele născociri de superstiție băbească din „*Visul Maicii Preciste*“.

Iată de ce „Sfânta Unire“ va încerca să pună în mâinile tuturor cărți și broșurele din neprecupețita învățătură alui Hristos, „dorința tuturor marginilor pământului și a celor de pe mare departe.“. Va tâlcui, va glosa, va scrie notițe pe marginea cărților noastre sfinte. Va împrăștia cu desinteres și cu profusiune toate comorile, toate perlele sfaturilor și poezelor lui Dumnezeu. Va face să trăească înc’odată pe pământ, în haină românească, vieța marilor eroi ai creștinătății, marilor martiri ai credinței, marilor disprețuitori de toată fala deșertăciunilor omenești, de toată suflarea ipocrită, otrăvitoare a măririlor trecătoare.

Astfel „Sfânta Unire“, fără să fie agresivă, fără să turbure ape, fără să caute să pescuească în cele turburi, va cheltui pricepere și entusiasm, osteneală și tragere de inimă pentru arătarea printre noi a generației de oameni buni. Și în sfârșit, iată pentruce, ședința de fondare a „Sfintei Uniri“ a făcut din 9 Octomvrie c. o zi memorabilă, însemnând în analele bisericii noastre, ceea ce înseamnă în toate istoriile din lume, mijitul unui crepat de ziuă plină după o noapte de nenorociri, luând proporțiile unui adevărat *eveniment* istoric.

Tot astfel Adunarea Generală a Reuniunii de Misiuni Sfinte, cu cei 334 de membri ai săi, cu cele 150 de zile de reculegere din cele 45 de misiuni populare, de exerciții spirituale ținute în 1924, în mijlocul zecilor de mii de credincioși împărtășiți cu Trupul Domnului.

„Apostolia curată — ne spune Raportul Secretarului despre activitatea Reuniunii de Misiuni — căreia și-a dedicat întreaga ei ființă, a adus și anul acesta mult bine și multă mângăere. Viața, care palpită în suflete pocăite, svâcnind apoi în mâinile confesarilor în acele confidențe intime, cari se îmbulzesc pe buzele credincioșilor pe urma unor cuvântări religioase, cu ocazia sfintelor misiuni; suflarea aceea de supranatural, care se lasă ca un nou dumnezeesc de daruri; acel abia perceptibil fior cutremurat din contactul cu puritatea celor mai înalte elanuri evanghelice; alipirea naivă, încrezătoare, copilărească de misionarii, cari vorbesc cuvintele vieții de veci; întoarcerile cu sutele de păcătoși înrăiți, de conștiințe desparate, de voințe tăinuitoare de mari abuzuri, de mari sacrilegiuri; precum și lacrimile liniștite, dar mult mângăitor al spiritului de Rusale; suspinele abia auzite, mărturii de emoții cu greu încătușate în piepturi sdrobite de durere; toate aceste

manifestații exterioare ale lucrărilor dinlăuntru ale darului ceresc, sunt pentru apostolii Reuniunii de Misiuni, sunt pentru Reuniunea însași, pentru biserica noastră întreagă cea mai dulce răsplătire a ostenelelor și a multelor neajunsuri, de cari ne împiedecăm mereu, predicând pe Isus cel răstignit pe cruce. Convenim însă cu toții, că este cu mult mai mare răsplata decât greutatea slujbei, valorează un strop de balsam, cât marea întreagă de amărăciune“.

De aceea Reuniunea de Misiuni Sfinte cu Adunarea sa Generală din anul acesta a marcat o zi de amintire pioasă, o zi de adevărat triumf al cauzei celei bune — acum la încrucișarea anilor despărțitori de mari frământări, de mari perioade istorice; de aceea a luat și ea proporțiile și fisionomia unui adevărat eveniment.

DR. I. COLTOR.

Istoria unui Suflet*).

CAPITOLUL IV

Întâia Cuminecare. — Sfântul Mir. — Lumină și întuneric. O nouă despărțire. — Liberarea de chinurile sufletești.

Istorisind vizita aceasta din Carmel, îmi aduc aminte de cea dintâi după intrarea Paulinei. Mă întrebam în dimineața acelei zile, că oare ce nume aveau să-mi pună mie mai târziu. Știam, că mai eră o soră Teresa de Isus, totuși nu putea să-mi fie luat frumosul meu nume de Teresa. Dintr'odată, mă gândii la pruncul Isus, pe care-l iubiam atât de mult și-mi zisei: „O! cât ași fi de fericită, dacă m'ar numi *Teresa de Pruncul Isus!*“ Cu toate acestea mă păziam să-mi exprim dorința aceasta, dar iată, că Maica superioară, în decursul conversației, mi-se adresează, zicându-mi: „Când vei veni și Dta între noi scumpă copiliță, ai să te numești, *Teresa de Pruncul Isus!*“ Mare îmi fu atunci bucuria și această fericită întâlnire de idei îmi apărea ca o delicateță a preaiubitului prunc Isus.

*) Din admirabila autobiografie a Fericitei Teresa de Pruncul Isus, sub tipar acum în traducere românească.

Nu am vorbit încă despre iubirea mea pentru imagini și pentru lectură, și totuși iubita mea Maică, una dintre cele mai dulci bunuri și dintre cele mai puternice impresii, cari m'au excitat la practica virtuții, le datorez frumoaselor iconițe, pe cari mi-le arătai Dta. Uitam cum trec orele privindu-le. De pildă: „floarea cea mică a dumnezeescului Prisonier“ îmi spunea atâtea lucruri, că rămâneam cufundată într'un fel de extaz; mă oferiam lui Isus, să-i fiu floarea lui cea mică, voiam să-l mângâi, să mă apropiu și eu mult de tabernacol, să fiu privită, cultivată, și culeasă de el.

Cum nu știam să mă joc, mi-ași fi petrecut viața cetind. Din fericire aveam îngeri vizibili, cari mă conduceau și cari îmi alegeau cărțile potrivite cu etatea mea, în stare să mă recreeze, nutrindu-mi totodată și spiritul și inima. Nu-mi puteam lua pentru distracțiunea aceasta aleasă, decât un timp foarte limitat, fiind și aceasta de multeori un subiect de mari sacrificii, pentrucă îndată ce trecea ora, mă simțiam dator să întrerup lectura, chiar și în mijlocul celui mai interesant pasaj.

Ce privește impresia produsă de aceste lecturi trebuie să mărturisesc, că cetind unele narațiuni cavalerești, nu totdeauna înțelegeam pozitivul vieții. Astfel, admirând faptele patriotice ale eroinelor franceze, în particular ale Ioanei d'Arc, simțiam o mare dorință de a-le imita. Mi-se dădă atunci un dar ceresc, pe care îl ținui totdeauna ca pe unul dintre cele mai mari din viața mea, nefiind la vrâsta aceasta încă favorizată de luminile de sus, cum sunt astăzi.

Isus mă făcu să înțeleg, că adevărata, unica mărire este aceea care durează totdeauna; că pentru a ajunge la ea, nu este necesar să faci opere strălucitoare, ci mai vârtos să te ascunzi dinaintea privirilor altora și de tine însuși în așa fel, că să nu știe stânga ce face dreapta. Gândindu-mă atunci, că eram născută pentru mărire, și cercând mijlocul de-a ajunge la ea, îmi fu descoperit înlăuntru în suflet, că mărirea mea nu trebuie să apară niciodată înaintea privirilor muritorilor, ci că ea constă în a mă face, o sfântă.

Dorința aceasta ar putea să pară temerară, dacă se consideră, cât eram de imperfectă pe atunci și cât sunt încă și astăzi, după atâți ani petrecuți în mânăstire; cu toate acestea simt aceeași încredere îndrăznească de a deveni *o mare sfântă*. Nu pun nici un temei pe meritele mele, neavând nici unul, ci sperez într'Acela, care este Virtutea și Sfințenia însași...

El singur, cu slabele mele eforturi, mă va înălța până la sine, mă va acoperi cu meritele sale și mă va face sfântă. Pe atunci nu înțelegeam, că trebuia să suferi mult pentru a ajunge la sfințenie, însă Dumnezeu nu întârzie a-mi desvăli taina aceasta, prin încercările istorisite mai sus.

Reiau acum istorisirea dela locul unde am lăsat-o.

Trei luni după vindecarea mea, tatăl mă făcu să fac o călătorie plăcută, în care începui să cunosc lumea. În jurul meu totul era bucurie și fericire; eram sărbătorită, desmierdată, admirată; cu un cuvânt, viața mea, în decurs de cincisprezece zile, nu fu sămănată decât cu flori. Înțeleptul are dreptate să spună, că: „Farmecul lucrurilor de nimica înșală chiar și spiritul depărtat de rău“¹⁾. La zece ani, inima se lasă ușor amăgită; și mărturisesc, că existența aceasta avu anumite atractive pentru mine. Vai! cum de mult se pricepe lumea să împreune bucuriile pământului cu serviciul lui Dumnezeu! Cum nu se cugetă la moarte!

Și totuși moartea veni să cerceteze un mare număr de persoane, pe cari le-am cunoscut atunci, tinere, bogate și fericite! Imi plăce să mă întorc cu gândul la locurile încântătoare, unde au trăit ele, să mă întreb unde se găsesc acum și ce s'a ales astăzi din castelele și din parcurile, în cari le-am văzut desfătându-se de plăcerile vieții. Și mă cuget atunci, cum „totul este deșertăciune pe pământ“²⁾, afară de a iubi pe Dumnezeu și de ai servi lui singur“³⁾.

Se poate, că Isus voia să mă facă să cunosc lumea înainte de a-mi face el întâia vizită în suflet, ca să mă lase astfel să aleg mai cu siguranță calea ce aveam să-i promit, că aveam s'o urmez.

Întâia mea cuminecare îmi va rămâneă totdeauna ca o amintire fără de nori. Mi se părea că nu puteam să fiu mai bine pregătită. Îți aduci aminte, Maică, de cârticica ce mi-o dăruiseși trei luni înainte de ziua cea mare? Mijlocul acesta grațios mă pregăti într'un chip ușor și repede. Deși de mult timp mă gândiam la întâia mea cuminecare, totuși sufletului meu îi trebuia un nou elan și trebuia încărcat de flori nouă, cum se scria la prețiosul manuscris. În fiecare zi prin urmare

¹⁾ Inț. IV. 12.

²⁾ Ecles. I. 2.

³⁾ Imit. — I. 1, 3.

faceam un număr mare de sacrificii și de acte de iubire, care se transformau în tot atâtea flori; uneori erau viorele, altădată trandafiri, apoi albăstrele, năsturei, miosotis, cu un cuvânt toate florile firii trebuiau să formeze în mine un leagăn pentru Isus.

Pe urmă, aveam pe Maria, care ținea pentru mine locul Paulinei.

În fiecare seară rămâneam timp îndelungat cu ea, dornică de-ai ascultă cuvintele. Câte lucruri frumoase îmi spuneau! Imi face impresia, că întreagă inima ei atât de mare, atât de generoasă trece în mine. Cum își învățau vechii războinici copiii la măiestria armelor, astfel mă instruă ea la luptele vieții, ațâțind în mine flacăra și arătându-mi ramul de palm al triumfului. Ea îmi vorbea și de bogățiile nemuritoare, ce putem să le îngrămădim în fiecare zi, de nenorocirea de a le călca în, picioare, când nu aveam de făcut altceva, decât să ne plecăm, să zic așa, ca să le strângem.

Cât eră de elocventă aceasta soră iubită! Ași fi voit să nu fiu singură să-i ascult adâncile învățăături; în naivitatea mea credeam, că cei mai mari păcătoși s'ar fi întors ascultându-o și părăsind bogățiile trecătoare, nu ar fi mai cercat decât pe cele cerești.

În epoca aceasta, mi-ar fi fost foarte dulce să mă rog făcând meditațiune; însă Maria, găsindu-mă destul de pioasă, nu îmi permitea decât rugăciunile vocale. Într'o zi, la Abație, una dintre învățătoare mă întrebă, cari erau ocupațiunile mele în zilele de concediu, când rămâneam la Buissonnets. Răspunsei timid: „Maică, de multe ori mă ascund într'un colțisor liber din camera mea, pe care pot cu ușurință să-l închid cu perdelele patului, și acolo, mă gândesc... — Însă la ce te gândești Domniata? îmi zise râzind buna călugăriță. Mă gândesc la Dumnezeu, la scurtimea vieții, la eternitate; în sfârșit, mă gândesc!“ Reflexiunea aceasta nu rămase pierdută și mai târziu învățătoarea îmi reamintea cu plăcere timpul când eu mă gândeam, întrebându-mă, dacă mă mai gândesc... astăzi înțeleg, că atunci faceam o adevărată meditațiune, în care dumnezeescul învățător îmi instruia cu dulceață inima.

Cele trei luni de pregătire pentru întâia cuminecare trecură repede; curând trebui să-mi încep exercițiile spirituale și în timpul acesta să rămân complet pensionară. O! ce zile binecuvântate de reculegere! Nu, cred că se pot gusta astfel de bucurii într'alt loc decât în mănăstiri, unde fiind mic și numărul

copiilor, este cu atât mai ușor să se ocupe de fiecare. Da eu o scriu cu o recunoștință filială: învățătoarele noastre dela Abație ne încărcău de îngrijirile lor cu adevărat materne. Nu știu din ce motiv, însă am băgat de seamă, că asupra mea vegheau încă mai mult decât asupra tovarășelor mele.

În fiecare seară cea dintâi dintre învățătoare veniă, cu mica sa lanternă, și-mi desfăcea încetinel perdelele patului, atingându-mi fruntea cu o dulce sărutare. Imi arătă atâta afecțiune, încât mișcată de bunătatea ei, îi zisei într'o seară: „O, cât te iubesc de mult și de aceea am să-ți descoper un mare secret“. Scoțind atunci cu grijă prețioasa cărticică din Carmel, ascunsă sub pernă, i-o arătai cu ochii strălucind de bucurie. O deschise cu delicateță, o răsfoli cu atențiune și mă făcui să observ cât eram eu de privilegiată. De fapt, de mai multe ori în decursul exercițiilor experiai, că puțini copii, lipsiți ca și mine de mamă, sunt atât de desmierdați, cum eram eu la vârsta aceasta.

Ascultam cu multă atențiune instrucțiunile date de părintele Domin și le făceam cu îngrijire resumatul. Din gândurile mele proprii nu am voit să-mi notez niciunul zicând, că o să-mi aduc aminte de ele cu ușurință; și așa și fu.

Foarte fericită, mă duceam la toate slujbele, ca și călugărițele! Mă remarcam în mijlocul colegelor printr'un crucifix mare, dăruit de scumpa mea Leonia; îl treceam la centură, cum fac misionarii, ajungând să se creadă, că voiam să imitez în felul acesta pe sora mea Carmelitană. De fapt gândurile mele și inima mea sburau adeseori la ea! Știam, că și dânsa eră în exerciții spirituale; adevărat că nu ca să i-se dăruiască Isus ei, ci ca să se ofere ea însași, toată întregă, lui Isus, și aceasta chiar în ziua întâiei mele cuminecări. Singurătatea aceasta petrecută în așteptare îmi fu prin urmare îndoit de scumpă.

În sfârșit sosi și cea mai frumoasă zi dintre toate zilele vieții mele. Ce amintiri nespuse îmi lăsară în suflet și cele mai mici detalii din orele acestea cerești! Trezitul vesel în zori de zi, sărutările respectuoase și delicate ale învățătoarelor și ale colegelor mai mari, camera de toaletă plină de *fulgi de neaună*, de cari se văzò acoperit fiecare copil la rândul său; și mai pe sus de toate intrarea în capelă și cântarea imnului de dimineață:

O sfânt altar înconjurat de ingeri

Însă nici nu voesc, nici nu aș putea spune totul... Sunt lucruri cari își pierd parfumul îndată ce sunt expuse la aer; sunt gânduri intime, cari nu se pot traduce în niciun limbaj de pe pământ, fără să-și piardă îndată adâncul și ceresul lor înțeles!

O! cât fu de dulce întâia sărutare dată de Isus sufletului meu. A fost o sărutare de iubire! Mă simțiam iubită și ziceam și eu de asemenea: „Te iubesc și mă dăruiesc ție pentru totdeauna!“ Isus nu-mi ceru nimic, nu-mi pretinse niciun sacrificiu. De mult timp el și mica Teresa se priviră și se înțeleseră... Întâlnirea noastră în ziua aceea nu mai putea fi numită o simplă privire, ci o *fuziune*, noi nu mai eram doi: Teresa dispăruse ca un strop de apă ce se pierde în sânul oceanului. Isus rămânea singur: el era Învățătorul, Regele! Nu-l rugase oare Teresa să-i răpească libertatea? De libertatea aceasta îi era ei frică: se simțea atât de debilă, atât de fragedă, că voia să se unească pentru totdeauna cu puterea dumnezească.

Și iată că bucuria ei deveni atât de mare, atât de profundă, încât nu și-o mai putu ascunde. Lacrimi dulci o inundară îndată, spre cea mai mare surprindere a colegelor sale, cari ziceau mai târziu una către cealaltă: „De ce a plâns oare? Nu aveă cumva ceva neliniștitor pe conștiință? Nu, răspundeau altele, ci pentru că nu-și are lângă sine nici pe mama sa nici pe sora sa Carmelitană, pe care o iubește foarte mult!“ Și nime nu înțelegeă, că atunci când într'o inimă se coboară toată bucuria cerului, inima aceasta exilată, slabă și muritoare, nu poate să o supoarte fără să verse lacrimi...

Cum mi-ar fi putut cauza durere absența mamei mele în ziua cuminecării mele celei dintâi? După ce întreg cerul era în sufletul meu, primind vizita lui Isus, o primiam și pe aceea a mamei mele iubite... Nu plângeam nici pentru absența Paulinei: noi două eram atunci mai unite decât oricând! Nu, repet, bucuria singură, nespusă, adâncă îmi umplea inima.

După amiazi eu pronunțai în numele tuturor camaradelor actul de consacrare sfintei Fecioare. Învățătoarele desigur mă aleseră pe mine, pentru că eu eram de atât de tânără lipsită de mama mea de pe pământ. Imi pusei toată inima în consacrarea a-aceasta Fecioarei Maria, rugându-o să vegheze asupra mea! Mi-se pare, că ea priviă la *floarea sa cea mică* cu iubire și încă îi mai surideă. Imi aduceă aminte de surâsul său *vizibil*,

care altădată mă vindecase și mă mântuise: știam bine ce-i datoram! In dimineața acestui 8 Maiu oare n'a venit ea însași să așeze în potirul sufletului meu pe Isus al său, *Floarea câmpiilor și Crinul Văilor!*¹⁾

In seara acestei zile frumoase, tata, luând de mână pe mica sa regină, se îndreptă spre Carmel; și astfel văzui pe Paulina mea devenită mireasă alui Isus; o văzui cu vâlul său alb, ca și al meu, și cu cununa sa de trandafiri. Bucuria mea fu fără amărăciune, sperând să fiu în curând cu ea și să aștept lângă dânsa cerul...

Nu fui deloc nesimțitoare la sărbătoarea familiară pregătită le Buissonnets. Frumosul ceas dăruit de tata îmi procură o mare plăcere; însă fericirea mea eră liniștită; nimic nu putea să-mi tulbure pacea din suflet. In sfârșit noaptea sfârși seara aceasta frumoasă; pentru că zilele cele mai luminoase sunt urmate de întuneric; numai ziua celei dintâi și eterne cuminecări din patria cerească va fi fără de apus!

Ziua următoare fu pentru ochii mei ca învălită într'un vâl de melancolie. Toaletele frumoase, darurile primite nu puteau să-mi umplă inima! Isus singur eră în stare să mă mai mulțumească de aici înainte; nu mai suspinam decât după momentul fericit, când aveam să-l primesc pentru a doua oră. Aceasta a doua cuminecare am făcut-o în ziua Înălțării și avui fericirea să îngenunchez la altar între tata și iubita mea Maria. Atunci din nou mă podidiră lacrimile, cauzându-mi o mângăere nespūsă; îmi aduceam aminte și-mi repetam neîncetat cuvintele sfântului Paul: „*Nu mai trăesc eu, este Isus care trăește întru mine!*”²⁾ După aceasta a doua primire a Mântuitorului, nu mai aspiram la altceva decât să-l primesc, ceea ce îmi fu și îngăduit la toate sărbătorile principale. Dar, cât îmi păreau de depărtate atunci sărbătorile...

In spre seara acestor zile fericite, Maria mă pregătiă întocmai ca pentru întâia cuminecare. Odată, îmi aduc aminte, îmi vorbi despre suferință, zicându-mi, că fără îndoială Dumnezeu, în loc de a mă face să umblu pe calea aceasta, are să mă poarte totdeauna ca pe un copil mic. Cuvintele acestea îmi reveniră în minte după cuminecarea din ziua următoare și inima mi-se inflăcăra de o dorință vie pentru suferință, având siguranța intimă, că-mi erau rezervate un număr mare de cruci.

¹⁾ Cant., II, 1.

²⁾ Galat., II, 20.

Atunci sufletul îmi fu inundat de altfel de mângăieri ca și cari nu am mai avut altele în viață. Suferința deveni pentru mine o adevărată atragere, găsim în ea farmece cari mă răpeau, deși încă nu le cunoșteam bine.

Simții încă o dorință mare: aceea de a nu iubi decât pe Dumnezeu, de a nu afla nici o bucurie decât numai în el. Adeseori, în decursul actelor mele de mulțumită, repetam pasajul acesta din Imitațiunea lui Hristos: „O Isuse! dulceață nespusă, schimbă pentru mine în amărăciune toate mângăierile pământului.“¹⁾ Cuvintele acestea îmi ieșeau de pe buze fără efort, le pronunțam ca un copil care repetă, fără să înțeleagă prea mult, ceace îi șoptește o persoană prietenă. Îți voi spune mai târziu Maică, în ce chip binevoi Mântuitorul să-mi realizeze voința; cum fu totdeauna el singur, dulceața mea nespusă. Dacă ți-ași vorbi acum, ar trebui să anticip din viața mea de fată și am încă să-ți prezint mai multe detalii relativ la viața mea de copilă.

Scurt timp după întâia mea cuminecare începui din nou exerciții spirituale pentru Sfântul Mir. M'am pregătit cu multă îngrijire pentru aceasta cercetare a Sfântului Spirit. Eu nu puteam să înțeleg cum nu se puneă o atențiune cât de mare pentru aceste taine de iubire. Neținându-se ceremonia la ziua fixată, avui mângăiere să-mi văd puținel prelungită singurătatea. O! cât îmi eră de plin de bucurie sufletul! Așteptam fericită ca și Apostolii pe Mângăitorul promis, mă bucuram, că am să devin încurând o creștină desăvârșită și să am etern gravată pe frunte crucea misterioasă a tainei acesteia nespuse.

Nu am simțit vântul puternic al celor dintâi Rusale, ci mai vartos *zefirul acela ușor* al cărui murmur îl auzi profetul Ilie pe muntele Horeb. În ziua aceea primii tăria de a suferi, forță ce-mi eră într'adevăr necesară, pentru că nu mult după aceea aveă să înceapă martiriul sufletului meu.

Aceste dulci și neuitate sărbători trecute odată, trebui să-mi reiau viața de penzion. Reușiam bine în studii și rețineam ușor înțelesul lucrurilor. Imi eră însă extrem de greu să învăț de rost. Totuș, cât privește catehismul, silințele mele fură încununete de succes. Dl. catehet mă numiă *micul său doctor*, fără îndoială din cauza numelui meu de Teresa.

DR. I. COLTOR.

¹⁾ Imit., III., 2, 3.

Rubrică Homiletică.**Dumineca lui Lazar.**

„Mă chinuiesc în văpaia aceasta.”

Luca XVI—24.

Ai auzit iubite creștine trista, dar adevărata istorisire a sf. evanghelii de azi! Ne spune, că era în Ierusalim un om bogat, îmbrăcat în porfiră și vison, adică în haina din stofta cea mai prețioasă și mai luxoasă. Se ospăta în toate zilele minunat; chie-mând la masa sa persoanele cele mai alese.

Era însă — continuă sf. evanghelie — și un sărac oare-care anume Lazar; carele zăcea înaintea ușii bogatului plin de bube, și poftea să se sature și el din sfărâmăturile, ce cădeau de pe masa lui. Bietul Lazar zăcea la ușa bogatului, flămând, așteptând să-și facă și cu el cineva milă; dar nime nu-l vede, nime nu-l bagă în seamă, toți îl încunjură, toți îl feresc, fără a-i întinde baremi o coajă, din cele ce cad de pe masa bogatului.

Bogatul e sătul, face lux și risipă din bucate și Lazar n'are nici cu ce să-și amortească foamea! Bogatul e îmbrăcat în porfiră și vison, în hainele cele mai luxoase, și Lazar e zdrăntos, rupt la haine, aproape gol, zace la ușa lui plin de bube și neputincios. Dar nu i-se face milă de el, să-i ștergă ranele și să-i mai aline cel puțin durerile trupului, nu, ci mai multă milă are la nește dobitoace, la câni, căci „și câinii venind lingeau bubele lui” domolindu-i astfel durerile.

Ce stare tristă și jalnică iubite creștine! Un om cu suflet, — dar neputincios — făcut ca și bogatul după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, să fie mai desprețuit din partea celui bogat, decât câinii! Dar să vedem cum Dumnezeu pedepsește pe cei sumeți și făloși, și cum înalță pe cei smeriți? S'a întâmplat însă — ne spune sf. evanghelie — că a murit săracul Lazar și l-au dus îngerii în sânul lui Avram, și a murit și bogatul și l-au îngropat. Unde a mers

bogatul? În iad, ne spune sf. scriptură. O ce întâmplare tristă e aceasta iubite creștine! Într-o soartă, ce nu se va schimba niciodată. Ce clipă nefericită a fost chiar și ceasul în care s'a născut pe pământ acest om!

Să ne înfioare și cutremure până în adâncul sufletui nostru acest caz trist și să vedem dacă ne-am dat noi seamă de starea, în care ne așază mâna lui Dumnezeu în momentul când ne arătăm pe acest pământ. Să ne slujască tristul caz de un puternic imbold pentru a ne ocupa, cu cea, că oare ce va fi cu noi în vecinicie?

a) El abia se aflase, zice sf. evanghelie, în locul osândei sale, își ridică ochii în sus și văzu pe Lazar în sânul lui Avram, îmbrăcat în gloria nemuririi. Iată prima împrejurare a pedepsei lui! Acest cerșitor, pe care altă dată nu-l învrednicea nici cel puțin cu o privire compătimitoare, e în locul fericirii, iar el (bogatul) muncește în focul de veci. Ce chin, pentru-că nu e și el asemenea lui Lazar, celui, care oarecând era așa de nebăgat în seamă! El vede în același timp toate fericirile, ce le-a pierdut și nefericirile, cari nici odată nu se vor putea repara. Privește pacea, seninătatea și toate plăcerile iertate, de cari se bucură Lazar, și în același timp îl cuprind fiori, văzându-și înaintea ochilor toate nefericirile deodată.

Așa iubite creștine! Astfel va închide Dumnezeu în veci sânul gloriei sale, astfel va închide cerul înaintea acestor milioane de osândiți, pe cari dreapta mânie dumnezeiască i-a aruncat în iad. Da, iubite creștine, din mijlocul flacărilor vor vedea acești nefericiți în decursul tuturor veacurilor, pe frații lor, pe rudeniile lor, cu cari au trăit pe pământ, bucurându-se în sânul lui Avram, de mărirea sfinților; fericiti, pentru-că posed pe Dumnezeu, căruia i-au slujit pe pământ. Aceasta privire va fi cea mai desperată dintre toate chinurile lor, vor simți, că și ei erau născuți pentru aceeași fericire, că inima lor era

făcută să se buceure de acelaș Dumnezeu; dela care — pentru fărâdelcile lor — i-a smuls dreptatea dumnezească, spre a-i ținea legați în veci în flacăările nestinse ale iadului.

b) Nefericirea lui însă va crește mereu, când își va aduce aminte de bunurile, ce le-a primit în viața sa. Fiule — îi va zice Avram — „adu-ți aminte, că tu ai primit cele bune ale tale în viața ta“ Ce cugete desperate va deștepta Avram în mintea lui prin cuvintele acestea? Avantajul de a fi scoborit din un popor sfânt, l-a desprețuit, biserica, altarul, jertfele, învățăturile profețiilor, pildele celor drepti, toate acestea sunt fără nici un rod pentru el. „Adu-ți aminte că ai luat cele bune ale tale în viața ta“.

Așa va auzi osânditul amarele cuvinte: adu-ți aminte! Adu-ți aminte, că ai fost măscat în mijlocul unui popor credincios, că ți-am dat un suflet bun, o inimă cu aplicări spre fericire, adu-ți aminte de toate graiile, de cari tu ai abuzat cu atâta dispreț, și ce ușor i era atunci să te scapi de focul de veci! Și când își va aduce aminte câte ajutoare strălucite i-au stat la îndemână și cu ce ușurință s'ar fi putut mântui și n'a vrut, cu toată furia se va întoarce chiar asupra sa.

Dar nefericirea nu încetă a-i crește prin suferințele, cari-l muncesc în prezent. „Mă chinuesc în văpaia aceasta“. Trupul lui îmbrăcat în porfiră și vison, acum are de haină flacăările nestinse ale iadului. Gura lui, care a făcut lux și risipă în mâncări, în momentul, când bietul Lazar nu avea o coajă mucedă să-și aline foamea, va chinui într'o foame vecinică, Limba lui, cu care a gustat atâtea beuturi desmerdătoare e încinsă în focul nestins. Va arde limba, va arde gâtulejul, va arde tot trupul lui de sete, și apa limpede ca cristalul va curge pe la vârful limbei lui, și distanța nu va fi mai mare între apa și limba lui, ca grosimea unui fir de păr, și cu toate acestea va arde în veci de sete, și niciodată nu-și va putea-o potoli.

Mereu va striga: »Părinte Avrame, miluește-mă, trimite pe Lazar să-și întindă vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba mea, că mă chinuesc în văpaia aceasta“ dar toate vor fi înzadar.

d) Suferințele lui sunt cu atât mai înfricoșate, că nu vor avea sfârșit niciodată. „Și peste toate acestea prăpastie mare s'a întărit între noi și voi, ca aceia, ce ar vrea să meargă dela noi la voi, să nu poată nici de acolo aci să treacă. Așa nefericitul, oricât se va cugeta și oricât va privi înainte niciodată nu va vedea sfârșitul chinurilor sale.

În fine soartea fraților săi, cari trăesc încă pe pământ, în aceleași plăceri, pentru cari el a fost ocaziune continuă de păcat și scandal, e cea din urmă împrejurare a suferințelor sale. „Părinte Avrame, trimite cel puțin pe Lazar în casa tatălui meu, că am cinci frați să le mărturisiască lor, ca să nu vie și ei la acest loc de osândă“. Întoarcerea fraților lui o crede ca ultima alinare a suferințelor sale.

O iubite creștine, câți osândiți sunt în iad, cu cari ai trăit pe pământ, și cari acum se muncesc, pentru păcatele în cari tu zilnic cazi. Poate acea ființă nenorocită, care a luat mai întâiu nevinovăția ta, strigă acum în locul osândeii și cere dela dreptul judecător să-l lasă să vină, pentru a-ți putea arăta acea fantomă înfricoșată, care aprinsese în sufletul tău curat acele dorințe necurate. Poate inventatorul acestor priveliști criminale, strigă din răspuțeri lui Avram, să-l lase să vină însuși cu acest cadavru hâdș și încunjurat în flacări nestinse, ca prin acest spectacol înfricoșat să te ferească, să nu cazi și tu în aceeaș nefericire, în care a căzut el. Dar le răspunde Avram: „Au pe Moise și pe profeți. Dacă nu-i ascultă pe ei, măcar de ar învia cineva din morți nu vor crede“. Crezi iubite creștine, că o minune, un mort înviat, un înger, care ar veni să-ți vorbească din partea lui Dumnezeu, te-ar face să te lapezi de lume, și să-ți schimbi viața? Te înșeli frate! Și atunci ai afla alte și alte motive de a te îndoi.

Cetește dar cărțile sfinte iubite creștine, de oarece acelea sunt singurul izvor, ce ni-l propune Isus Hristos, spre a scăpa de soarta osânditului din evanghelia de azi. Cercetează sfânta biserică. Meditează profund asupra rugăciunilor, ce se fac la altarul Domnului, și de acolo vei vedea, că a nu se lăpăda de sine neîncetat, că a-și căuta mângâierea în lumea aceasta, că a nu fi învățacelul lui Isus, înșamnă a-și pierde sufletul. Acestea sunt cele mai simple și cunoscute adevăruri, și cele dintâiu fundamente pentru mântuire. Meditează asupra lor, învață, cari sunt datorințele tale ca, desprețuind cele trecătoare, să nu pierzi niciodată din vedere bunurile neperitoare. Amin.

I. B.

Predică la sărbătoarea sfinților Arhangheli.

„Ingerilor săi va porunci pentru tine
ca să te păzească întru toate căile
tale.“ Ps. 90, 11.

I. Cr., Astăzi prăznuște sfânta maică biserică pe mai marii voivozi și căpetenii ai cetelor cerești Mihail și Gavril și pe toți îngerii. Socotind puterea cea mare, ce o au acești prietini ai lui Dumnezeu, biserica nu umblă atâta ca să-i laude, cât mai mult ca să le ceară puternicul lor sprijin, de aceea cântăm astăzi: »Mai marilor voivozi ai oștilor celor cerești, rugămu-vă pe voi noi nevredaicii, ca cu rugăciunile voastre să ne acoperiți pe noi sub acoperemântul aripilor mării voastre celci netrupești, păzindu-ne pe noi cei ce cădem cu deadinsul și strigăm: scăpați-ne din nevoi, ca niște mai mari peste cetele puterilor celor de sus« (Troparul Zilii). Dacă ori și când e bine și folositor să cinstim pe sfinți îngeri, pe cari ni-i-a dat Dumnezeu ca ajutor și povățuitor în toate zilele vieții noastre, zilele grele de astăzi sunt cele mai potrivite să ne aducă aminte de ajutoarele cele mari ce le-au primit oamenii dela sfinții îngeri, ca astfel să avem cât mai mare încredere în ei și să cerem și să dobândim dela ei cât mai mari daruri.

Ingerii sunt făptura cea mai aleasă a lui Dumnezeu, ei nu au trup și numai suflet. Pentru că ei au ascultat întotdeauna de Dumnezeu, și fac rugăciunile și cântările cele mai frumoase în cer, Dumnezeu îi socotește ca prieteni, și nu numai că le ascultă rugăciunile, dar le și dă o parte din dragostea, ce o are el către oameni, ca și ingerii să ne fie nouă de mare ajutor. Înțeleptul pro-roc David a fost învățat odată de Dumnezeu să cunoască puterea ingerilor, ca să ni-o spună și nouă în un psalm. El ne-a spus, că toată nădejde lui e în Dumnezeu, care dacă vei nădăjdui întru dânsul, te va scăpa din toate primejdiile, încât pot să vină asupra ta ori ce necazuri, chiar să fii în războiu, și de săgețile și gloanțele dușmanilor să fie de a stânga ta o mie, și de a dreapta ta zece mii, și tu vei sta neclintit și neatins: »Nu vor veni către tine relele, și bătaie nu se va apropia întru lăcașul tău. Că ingerilor săi va porunci pentru tine, ca să te păzească întru toate căile tale« (Ps. 90, 10. 11). Va să zică Dumnezeu a dat pe sfinții ingeri ca să ne păzească pe noi întru toate necazurile. Ei au și păzit pe oameni, și nu numai că i-a ajutat foarte mult, dar i-au și scos din o mulțime de primejdii foarte mari.

Din multele faceri de bine ale ingerilor să vedem și noi astăzi câteva. Tobia bătrânul era foarte îngrijat de soarta copilului său, pe care voia să-l trimită la un om din o țară îndepărtată, ca să iea dela el banii ce-i dăduse împrumut. Era îngrijat bătrânul să nu i-se întâmple ceva fiului lui în o călătorie așa de lungă, și atunci îi trimite Dumnezeu pe ingerul Rafail, care îl povățuește așa de bine, încât el a voit să dea ingerului jumătate din averea ce a adus-o, zicând tatălui său: »Tată! Nu-mi pare rău de voi da lui jumătate din cele ce am adus, că pre mine m'a adus ție sănătos, și pre tine așisderea te-a vindecat« (12, 2.), căci îl vindecase ingerul pe Tobia de orbie.

Nespus de mult bine ne fac ingerii dându-ne slaturile cele mai înțelepte, cum a dat lui Tobia ca să scape de atâtea necazuri. Vă aduceți aminte I. Cr. de istoria din Duminica trecută cu văduva cea cu frica lui Dumnezeu, care a certat pe căpeteniile orașului, pen-

trucă au hotărît să dea oraşul în mâinile duşmanilor, dacă nu le va trimite Dumnezeu ajutor în cinci zile. Această femeie a trebuit să mearge în tabăra duşmanului şi să omoare pe comandant, şi un inger a însoţit-o şi a scăpat-o de primejdii.

Cele mai mari ajutoare le-au dat ingerii oamenilor scăpându-i de primejdii, la care numai, gândindu-ne şi ne îngrozim. Impăratul Nabucodonosor a făcut chipul său şi l'a înălţat într'o câmpie mare, ca toţi să se închine la chipul lui ca şi lui Dumnezeu. Trei tineri nu au voit să se închine, cu toate că a ameninţat împăratul, că dacă nu se va închina cineva chipului lui ca şi lui Dumnezeu, va fi aruncat în cuptorul cel cu foc. Impăratul a poruncit ca pe aceşti trei, cari au zis că ei nu cunosc alt Dumnezeu, decât pe cel din cer, să li lege bine şi să-i arunce în cuptorul ce arde cu vâpae. Mare a fost mirarea împăratului, când a auzit pe cei trei tineri, cântând cântări de laudă lui Dumnezeu. Scoţându-i afară şi văzând că nimic nu a ars, din părul şi din hainele lor nici nu s'a pârlit vreun fir macar, i-a întrebat împăratul, că de unde s'a întâmplat aceasta minune, şi ei i-au răspuns, că li-a trimis Dumnezeu pe un inger, care i-a apărat de foc (Daniil cap 4.). Foarte frumos ne spune sfânta Scriptură, cum a fost ars cuptorul cu cătran, cu smoală, cu călţi şi cu viţă. Şi cuptorul a fost aşa de înfierbântat, încât a ars pe toţi cei ce stau împrejurul lui. Pe cei trei tineri binecredincioşi nu i-a ars, căci ingerul Domnului s'a coborât împreună cu ei în cuptor, şi a scuturat para focului din cuptor, şi a făcut mijlocul cuptorului ca o boare răcoritoare, şi nu s'a atins de ei focul nici cum. (Cântarea celor trei coconi v. 22—26.).

De aceste minuni făcute de ingeri se mai întâmplă şi astăzi. Înainte cu vreo două zeci de ani am văzut cu eu ochi mei o astfel de minune. Un car încărcat cu nisip a trecut peste un copil de vreo doi ori trei ani. Când a fost trecut deja carul, mama, care a văzut din curte pe copil sub roata carului, a ţipat ca din gura şerpilor, temându-se că i-a fost omorât copiluşul. L'a luat în braţe, şi spre mare mirare a văzut, că copilului nu i-s'a întâmplat nimic. De câte ori nu se mai întâmplă, că părinţi nu

bagă de seamă de copii, și când cad de sus, din nu ști al câtelea etaj jos, ori se joacă cu focul, și nu li se întâmplă nimic, pentru că îngerul păzitor, de care avem fiecare din noi câte unul, e cu el și nu îl lasă. Poporul iudovesc, pe când era poporul cel ales al lui Dumnezeu, și până încă nu venise în lume Domnul Hristos, ca să înființeze sfânta lui biserică, a avut odată să se lupte cu un dușman foarte primejdios. Mai marele oștirii, Macaveiu, căci așa îl chema, s'a dus mai întâiu și s'a apropiat de vrășmași. Mai de mult comandantii luptau mai în frunte, și erau în mai mare primejdie. Când l'au văzut dușmani pe Macaveiu, «și când tare să băteau, s'au arătat din cer vrășmașilor cincii bărbați străluciți, călări pe cai cu frâne de aur, carii povățuiau pe evrei. Dintre carii doi, luând pe Macaveiu în mijloc, și acoperindu-l cu armele sale, îl păziau nevătămat, iar asupra vrășmașilor aruncau săgeți și trăsnete, cari învâluindu-se pentru că nu vedeu și turburându-se, se tăiau. Și sau omorât douăzeci de mii de pedestrași și șase sute de călăreți.» (II. Mac. 10, 28—31.). După cum a încunjurat îngerul pe cei trei tineri cari suferiau pentru credință, tocmai așa acopereau acești doi pe Macaveiu, și îl feriau de moarte, bătând în schimb armata dușmană, nu numai cu săgeți ori cu puști, ci chiar cu trăsnete.

Cine se va îndoi de ajutorul, ce-l dau îngerii sufletelor noastre când ei știu foarte bine, că omul nu poate să fie fericit, dacă nu se simte bine sufletul nostru. De aceea îngerii ne ajută mai mult la fericirea sufletească. Ei duc rugăciunile noastre la Dumnezeu, ei ne cer toate lucrurile, de cari avem nevoie pentru suflet. Ei ne păzesc de necuratul, care umblă să ne amăjească în tot felul, numai ca să ne poată câștiga pentru iad. Ei ne pedepsesc uneori, cum s'a întâmplat lui David împăratul, când a păcătuit. Dar aceste pedepse nu sunt din ură față de noi, ci ca și bătaia, ce o dă un părinte unui copil, ca de aici înainte să nu mai facă păcate. Doar îngerii sunt cei mai buni prieteni ai noștrii cari se ostenesc foarte mult pentru fericirea noastră, și cari mai cu seamă în ceasul morții noastre se ostenesc din toate puterile numai ca să ne poată duce în fericirea cerească.

Vedem deci I. C., că dacă ori și când e scumpă aducerea aminte de facerile de bine ce le avem dela îngeri, în zilele aceste grele ne aduce mai bucuros aminte de acești scumpi prietini, cari și ziua și noaptea aleargă pentru ca să ne ferească de rău, și ca să ne facă fericiți. Pe aceștia noi trebuie să-i iubim, datori suntem să-i cinstim, și e în interesul oostriu să ne rugăm lor, ca să scape de primejdii și să ne ducă în fericire atât pe noi, cât și pe toți ceice stau mai aproape de noi. Câtă mângăere și cât scut vor avea scumpi noștri, dacă noi ne vom ruga la Ingerul lor păzitor, ca să-i ferească în tocmai ca și pe Macaveiu de toate săgețile și gloanțele dușmanilor.

Ingerii sunt cu mult mai luminați la minte decât noi, și dela ei primim noi foarte frumoase învățături. Ingerul Rafail când a fost să se despărțască de Tobia și tatăl lui, li-a dat o foarte frumoasă învățătură, pe care e bine să o știm și noi: »Faceți bine, zice el și răul nu vă va afla pe voi. Bună este rugăciunea cu post și cu milostenie și cu dreptate mai bine este puțin cu dreptate, decât mult cu strâmbătate« (Tob. 12, 7. 8.). Bună este rugăciunea, pentru ori și ce scop, dacă e împreunată cu milostenie și cu post și cu dreptate, dacă tu din puținul ce ai ajuți pe cei lipsiți, dacă tu postești și în acelaș timp și trăești o viață cu frica lui Dumnezeu. Cu aceste poți să ceri ajutorul lui Dumnezeu, care va porunci Ingerului tău să te păzească și pe tine și pe toți ai tăi în toate căile vieți tale. Amin.

Parohul.

Predică pe Dumineca a VIII-a după Inălțarea sf. Cruci.

„Eară tu postind unge-ți capul tău, și fața ta o spală, ca să nu te areți oamenilor că postești. Mat. 6, 17.“

Prea înduratal Mântuitor Di N. Isus Christos, pentruca toți oamenii se poată gusta din fructul operei sale, — a întemeiat o împărăție puternică, pe care a asigurat-o de asistența și scutul său vecinic. Aceasta împă-

răție puternică, aceasta societate măreață este sfânta maică biserică, care are să cuprindă în sânul său pe toții oamenii — Mântuitorul zice către apostoli: »orice veți lega pe pământ, legat va fi și în ceriu, și orice veți deslega pe pământ, va fi deslegat și în ceriu«. Prin aceasta le permite că orice lege, orice poruncă vor aduce următorii lor, sau autoritatea legitimă a bisericii pentru credincioși, — va fi întărită și în ceriu de către întemeiatorul bisericii. Dacă legile și poruncile sf. bisericii sunt întărite de către însuș întemeiatorul ei ceresc, — atunci negreșit trebuie să se supună acestora toți credincioșii sau membrii bisericii, pentru ca să se poată bucura și de binefacerile aceleia. — Una dintre poruncile acestea sună: »Să ții posturile cele alese și legate, precum îți poruncește sf. biserică«.

Iub.! Cu ziua de mâne începem sfântul post, acel timp sacru și scump, în care noi trebuie să ne desbrăcăm trupurile de orice patimă și necurăție, și să ne curățăm sufletele de păcate, ca astfel să putem trage folos din patimile cele înfricoșate ale mântuitorului, — ear ziua care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa, ziua învierii sale strălucite, să o putem serbători cu vrednicie. Fiind deci postul atât de folositor, ma'm hotărît, ca de astă dată să vă arăt în puține cuvinte, că: postul este neapărat de lipsă; și cum, trebuie să postim. — Fiți cu luare aminte!

Protopărinții nostri fiind în raiul pământesc, au călcat singura poruncă dumnezească de care avea să asculte, și care îi oprea de a mânca din pomul sciinței binelui și al răului. Ei nu s'au îndestulit cu belșugul acela de daruri firești în care să îmbuibau, nu au știut prețui darurile cele peste fire cu cari i-a înzestrat D-zeu, nu s'au știut susține la treapta și poziția cea înaltă în care ia așezat ziditorul a toate; nul ci lăsându-se a fi înșelați de șerpele cel dedemult care înșeală toată lumea, — au comis singurul păcat pe care îl puteau comite a cărui greutate să vede din urmările lui, pe cari nu le-au purtat numai ei ci întreg neamul omeneac. În urma acestui păcat protopărinții au fost lipsiți cu desăvârșire de darurile sfințitoare, ear darurile naturale înțelesul și voința s'au slăbit așa de tare încât în lupta lor

patimile trupești cari s'au ivit în om îndată după păcat foarte adeseori rămân învinse. Astfel omul din fiul lui Dumnezeu, s'a făcut fiul mâniei, din înălțimea de peste fire în care strălucea de virtuți și întregitate firească, a devenit sclavul patimilor, cari au ajuns domnitoare peste spiritul lui slăbit. Care este deci datorința oricărui om, care vrea să-și ajungă scopul în viața aceasta și în cealaltă, dacă nu a slăbi pe cât li stă în putere poruncile neordonate a trupului, ca așa să se apropie cât se poate de tare de starea deplină în care au eșit protopărinții nostri din mâna lui Dumnezeu? Și care este mijlocul cel mai nimerit pentru a ne apropia la starea aceea deplină, dacă nu slăbirea, înfrânarea și cumpătarea trupului, adică postul adevărat? Prin necumpăt au păcătuit protopărinții noștri, prin cumpăt trebuie să ne ridicăm noi din păcat.

Dar pentru a arăta necesitatea postului, e de ajuns a considera, că ținerea postului ne-o poruncește sf. biserică, cu puterea primită dela întemeiatorul ei. Ar putea zice cineva: eu împlinesc toate poruncile bisericesti, numai aceasta nu, căci ce lucru mare este a mânca în zi de post puțină carne, — și fără post pot eu fi bun creștin. — Eu îi răspund că se înșeală amar. Dacă am lua calcarea postului de un păcat cât de mic totuș este un rău foarte mare căci este o insubordinare față de legea bisericască, o călcare în picioare a autorității bisericesti, care o rânduești postului, este desprețuirea lui Dumnezeu. Natura omenească este cu mult mai slabă, decât ca apucată odată pe povârnișul păcatului — să se poată opri de sine. — Astăzi nu postește, mână la rugăciunile, apoi nu mai cercetează biserica, în urmă se lapadă de ss. sacrameinte, — așa pe rând, pe rând părăsește toate lucrurile sante, cari până atunci iau dat liniștea și fericirea sufletească. — Și urmarea la toate acestea, o! lucru înfiorător! eat-o: Nu de mult la Cambrai în Franția s'a aflat un tinăr pușcat sub un goron. Lângă el zăcea pistolul. Pe-o ședulă care au aflat-o în vesminte se cetea următoarele cuvinte scrise cu ceruza: »Ori cine vei fi care vei afla cadavrul meu să știi, că am viețuit 5 ani după poruncile evangheliei, și în aceea

am aflat mângăiere și îndestulare nespusă. Dar prin o nenorocire, care nu se poate nici plânge destul, am ajuns în ceata liberalilor, și aceia m'au adus acolo unde mă vezi.

Dar cumcă postul este foarte folositor pentru orice creștin să vede și de acolo că prin post deprindem cele mai frumoase virtuți creștinești: ascultarea și umilința; ascultarea prin aceea că ne supunem poruncii bisericești, — iar umilința prin aceea, că voința noastră o supunem voinții lui Dumnezeu și a bisericii.

În fine cine se va mai îndoi despre necesitatea postului, când însuși Domnul Nostru Isus Christos ne învață a posti atât cu cuvântul, cât și mai ales cu fapta. Au nu aflăm noi pilda cea mai strălucită în postul cel de 40 de zile al Mântuitorului? Pentru ce să ne ținem mai buni decât însuși făcătorul nostru? Ce câștigă ostașul care nu urmează pe căpitanul său, dacă nu pe-deapsa cea mai aspră?

Din cele zise se vede Iubiților! că postul este neapărat de lipsă spre a câștiga ertarea păcatelor, — și așa este foarte îndreptățită porunca bisericii: »să ții posturile cele alese și legate«. — Să vedem acum cum trebuie să postim.

Ce credeți Iubiților! de ajuns ar fi să postim așa precum postesc cei mai mulți din zilele noastre, reținându-ne adecă în zile de post dela mâncări de dulce, ba chiar săturându-ne numai odată în zi, — iar poștele destrăbălate și patimile trupești, lăsându-le neînfrânate în voia lor? În fața acestei întrebări mă alătur la răspunsul care-l cetesc de pe fețele iubiților mei ascultători și zic: nu! de-o mie de ori nu! Căci care este scopul propriu al postului, dacă nu înfrânarea patimilor și a poștelor neiertate? — pe când înfrânarea, slăbirea corpului este numai un mijloc pentru ajungerea aceluia scop. — Ce folos că va posti cineva, pecând din gura lui curg ca dintr'un izvor nesăcat sudălmile cele mai spurcate. Defaimând numele cel sfânt alui Dumnezeu și al sfinților, — pe când rugăciunea nu-și află locaș nici pe buzele nici în inima lui? — Ce folos că va posti cineva până când mâna lui nesațioasă de lucruri străine,

calcă porunca dumnezească: »să nu furi«? Ce folos că va posti cineva, pecând ochiul lui se paște în toate părțile, până când urechea lui ascultă vorbele cele mai necurate, sumuțind astfel în el stramurii poftelor celor mai grele? Ce folos că cineva nu mănăcă de dulce, pecând el asupraște fără milă pe supusul său, pânăcând nu se îndură de săracul care i cerșește o coajă de pâne? — Ce folos că va posti cineva până când nu înceată a pismui și a pune cursă vecinului său, — Dl Nostru Isus Christos zice: »iar tu posind unge capul tău și fața ta o spală«; — adeca postind spală-te, curățește-te de toată uriciunea patimilor, de toată necurația păcatelor, și petrece timpul postului în rugăciune și fapte bune plăcute lui Dumnezeu.

Se mai recere încă, ca postul nostru să purceadă din inimă curată, sau să fie sincer. A-ți auzit în sf. ev. de astăzi cuvintele Mântuitorului: »când postiți nu fiți triști, ca cei fățarnici: că-și smolesc fețele sale ca să se arete oamenilor postind«. — Cu astfel de dojene ceartă Mântuitorul adeseori pe fariseii cei fățarnici, cari toate lucrurile le îndeplineau numai pentru ochii lumii, pecând înlăuntru erau plini de răutate. Și ori nu sunt și în zilele noastre atari farisei? ba încă foarte mulți! — Câți sunt de aceia cari postesc ca și fariseii vechi smolindu-și fețele și făcându-se triști, pentruca să amăgească lumea, iar nu ca să placă lui Dumnezeu?

Nu e de ajuns așadar iubitor, ca postul nostru să fie numai din afară, numai pentru ochii lumii ca a fariseilor, ci să purceadă postul nostru din inimă curată, adecă să postim atât cu trupul cât și cu sufletul, căci numai așa ne mijlocește postul aceea, de ce avem mai cu seamă lipsă: iubirea lui Dumnezeu și iertarea păcatelor. Așa ne învață să postim doftorul doftorilor, învățătorul învățătorilor și făcătorul a toate, osândind pe fariseii cari posteau numai ca să se arete oamenilor că postesc.

Iată Iub.! ce lucru frumos și folositor este pentru noi postul. Drept aceea eu cred că va fi foarte folositor pentru noi, ca acum cu începutul postului să ne însemnăm bine că el este neapărat de lipsă. Pentrucă

este un mijloc foarte potrivit spre înfrânarea poftelor neiertate și a patimilor corpului, și așa spre a dobândi iertarea păcatelor. — Dar pentru ca postul să fie bine-primit înaintea lui Dumnezeu, și să ne mijlocească iubirea Lui, se recere ca să fie însoțit de rugăciune, de fapte bune creștinești și de reținerea dela păcate. — Asemenea nu e de ajuns să postim numai ca să ne vadă oamenii, ci să ne vadă Dumnezeu și atunci putem fi siguri, ca tatăl nostru celce vede într'ascuns, va da nouă la arătare. Amin. P.

Predică pe Dumineca IX. după Înălțarea Sf. Cruci.

»Cu vrednicie să umblați după chemarea, cu care sunteți chemați, cu toată smerenia«. Ef 4, 1.

I. Cr., Urâtă figură face bogatul din evanghelia de astăzi. Moșia lui a rodit așa de mult, încât belșugul nu încapă în magaziiile ce le are. Pentru el nu există săraci, magaziiile cele mai sigure pentru toate vremile; patria lui greu încercată poate, în inima lui nu ocupă un locușor nici cât de mic: tot, ce există în lume vrednic să existe e numai el. Și mântuitorul ni-l arată în colori așa de bătătoare la ochi, încât el stârnește disprețul nostru, pentru ca întorcându-ne dela această tristă priveliște, mai tristă pentru zilele noastre, când încă sunt bogați mulți și pentru ei de asemenea nu există altceva decât persoana lor, cu toată inima să primim învățătura sfântului apostol Pavel, care în scrisoarea către Efeseni ne zice: »Cu vrednicie să umblați după chemarea, cu care sunteți chemați, cu toată smerenia«. Nu va chemat pe voi Dumnezeu ca se vă umflați în trufie, ci să vă socotiți încreștinarea voastră. În rândul învățaturii creștinești ne vin virtuțile, adecă acele tării sufletești, cari trebuie să lupte împotriva păcatelor de căpetenie. Să folosim prilejul imbiat do apostolul neamurilor în epistola de astăzi și să ne gândim lă taria sufletească numită smerenie.

Omul trufas se vede numai pe sine însuși, el este cel mai bun decât toți, și afară de el nimeni nu se mai găsește din câți oameni a lăsat Dumnezeu pe rotogolul pământului, care să-i ajungă măcar la degetul lui cel mio. Așa se socotește el și așa pretinde să l socotească toată lumea. Dar lucrul nu stă tocmai așa. În afară de mine, mai sunt și alți oameni, cări au și ei cap și muncesc și ei, poate chiar mai mult decât mine. Ajunge să-mi deschid cât de puțin ochii și văd, că dacă eu aş muri astăzi, lumea nu ar simți de loc gol din pricina morții mele, doar au murit alți oameni, cari au fost mai lăudați decât mine, că ci lumea foarte bucuros aruncă praful, ce coastă nimie, al laudelor, în ochii celor nesocotiți, și pentru aceea lucrurile au mers cel puțin așa de bine, ca mai înainte, deși la sicriul lui, oamenii mari au declarat cu mult aplomb, că golul, pe care-l lasă decedații, nu o să-l poată umplea nimeni. Această cumpănire dreaptă sănătoasă a lucrurilor, îl aduce pe om la simțul realității, adecă îi face un bine neprețuit de mare: îl face să cunoască lumea așa cum este într'adevăr. Trecând dela lume la persoana sa, omul care judecă cu dreptate, vede un lucru nou, la care până acum nu s'a gândit de loc, și asta îi cauzează o mare măhnire, ca și când pierde ceva, a cărui valoare numai când îi lipsește, o simte: eu însumi cu puterile trupești și sufletești, cari le am, mai înainte de această cu atâtea zeci de ani nici nu eram în lume, și puterile, cari le am, fiindcă înainte cu atâția ani nici nu existam, le-am primit, încât foarte drept este Dumnezeu când îmi zice: »ce ai ce nu ai primit? Deci dacă eu îmi fac datoria cum se cade, nu fac cu puterile mele, ci cu ceea ce mi-a dat Dumnezeu, și eu am foarte puțin merit în ceea ce fac. Un moșier trimite la secere pe un servitor, căruia îi pune la dispoziție cea mai bună mașină de secerat și de legat, și-i dă doi cai puternici, cari să tragă mașina. Lângă el e un servitor, care trebuie să secere cu mâna, neavând altă mașină la dispoziție, decât mâna, ce i-a dat-o Dumnezeu și o secere obișnuită. Muncesc amândoi din rășputeri. Seara vine proprietarul să le ia în seamă munca. Ce credeți, proprietarul acesta, pe care-l credem om cu minte limpede

care judecă după dreptate, va socoti de om mai vrednic pe acela, care a secerat cu mașina și caii, pe care el, proprietarul, i-a dat, decât pe celalalt, care toată ziua a stat încovoiat și a secerat, cât i-a stat în putință cu puterea lipsită de orice alt ajutor a brațului lui? Și, dacă servitorul, care a șezut pe scaunul dela mașina de secerat, și din când mai zicea câte o vorbă către cai, ori îi atingea cu biciul, se va lăuda în fața stăpânului său, cât de mult a secerat el față de celalalt, nu-i va veni proprietarului să râză de el, ori, mai bine, nu-i va adresa vorba din evanghelia de astăzi: »Nebune!« — Dacă însă servitorul, care a secerat toată ziua cu mașina, e un om drept la judecată, el nu se va lăuda de loc, nu numai ca să nu măhnească, cu tot dreptul pe celalalt muncitor, care a săvârșit un lucru mult mai greu decât el, ci ca se spună adevărul, va recunoaște, că meritul e al mașinii, și cel ce i-a ajutat să-și facă datoria cu atâta ușurință, e Dumnezeu. Deci și lauda pentru lucrurile bune, nu i-se cade omului care a avut norocul să aibă atâta ajutor dela Dumnezeu, cât a avut servitorul cu mașina de secerat dela stăpânul său, ci celui ce i-a dat ajutorul și puterea, ca să lucreze, adecă lui Dumnezeu. Inchipuiți-vă, că Dumnezeu, care își împarte bunătățile sale cui vrea și în măsura în care îi place, nu ne-ar fi dat nouă mintea și voința, care o avem, și nici puterile trupei, ci ne-ar fi lăsat în lume ciungi, ori cu minte de tot puțină; atunci am fi vazut noi, cât de mari lucruri suntem noi în stare să facem, și cât suntem noi de slabi, lăsați numai la puterea noastră. Acest lucru îl cumpănește bine omul cu judecată sănătoasă, care recunoaște fiecăruia ceea ce i-se cade, și de aceea lui Dumnezeu îi dă toată lauda pentru faptele sale bune, socotindu-se pe sine om slab la puteri și păcătos.

Mintea aceasta dreaptă înaintea fiecărui om cu puțină judecată, o au sfinții, cari cu faptele lor și cu puterile lor sufletești, nu se laudă nici odată, ci tot ce e bun și vrednic de laudă, lui Dumnezeu îi dau. Preacurata Fecioară Maria, dintre toți oamenii, cea mai sfântă ființă, e aleasă de Tatăl cel ceresc ca din preasfântul ei trup să-și facă firea omenească Fiul lui Dumnezeu. Îi trimite Tatăl cel ceresc aviz despre acest lucru, și ea nu răs-

punde, cum ar fi putut: »Primesc să fiu Maica Fiului lui Dumnezeu întrupat«, ci dă ingerului un răspuns, de a cărui smerenie și arhanghelul Gavril se va fi mirat: »Iată slujnica Domnului, fie mie după cuvântul tău«. Mama lui Dumnezeu întrupat se numește slujnica lui. Da, căci mintea ei e luminată de aceeaș putere ca și a sfântului ei Fiu, care, la cina cea de taină nu se socotește prea înjosit să spele cu mâna lui picioarele apostolilor și să le sărute, el stăpânul lor cel mai mare, căci era Dumnezeu. Nu vă mirați deci de sfântul apostol Pavel, care a muncit mai mult și cu cel mai mare spor decât toți ceilalți apostoli, că se numește pe sine cel mai mic între apostoli, și după ce a alergat atâta, și a mâncat bătăi și a îndurat foamete și în temniță a fost închis pentru credința lui, pentru vestirea căreia mai trăia pe lume, când, își apără în fața trufașilor de Corinteni autoritatea sa de apostol le spune, că nu se socotește vrednic a fi apostol (I. Cor. 15, 9). Nu cu puterea lui s'a întors el dela viața dușmănoasă și prigonitoare a creștinilor la legea lui Isus, ci cu darul lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu ar fi socotit faptele lui, cum prignea din casă în casă pe creștini, și-i arunca în temniță, încât de frica lui își luau oamenii lumea în cap, părăsindu-și casa și familia, ca să-și mântuiască viața, de sigur, că nu l'ar fi făcut apostol. Socotind, că tot meritul ostenelelor lui se datorește darului lui Dumnezeu, care la chemat la slujba de apostol și-i stă în ajutor cu atâta putere, neconținut. De acum el zice despre sine: »cu darul lui Dumnezeu sunt ce sunt«. Nu cumva să se amăgească oamenii și să creadă, că mulțumită educației alese, ce au primit-o în casa părintească, fiind el din o familie de frunte; nici mulțumită studiilor frumoase din școala lui Gamaliel, cel mai vestit dascăl din țara lui, vestește cuvântul lui Dumnezeu cu atâta înțelegere, ci cu darul lui Dumnezeu, cu puterea și ajutorul acestui dar e el tot ce văd oamenii la el ca putere de vestitor al credinței lui Isus. »Cu darul lui Dumnezeu sunt ce sunt« cu alte cuvinte vrea să zică: »numai mulțumită darului lui Dumnezeu sunt ce sunt, și tot ce vedeți voi în mine bun și vrednic de apostol nu e de a se mulțumi decât numai darului lui Dumnezeu«.

— Ce figură frumoasă pe lângă păcătosul de bogat din evanghelia de astăzi, care în afară de sine nu mai vede nimic, nici pe Dumnezeu deasupra, nici oamenii din prejurul lui.

Trufia împiedecă venirea darului lui Dumnezeu la noi, căci cel trufaș se umflă în pene, și laudându-se, că el este totul, alungă pe Dumnezeu dela sine, de aceea alungă și darul lui Dumnezeu, și alungă dela sine, și fericirea sa. Ca să ne mântuiască biserica din această primejdie, de nenumărate ori ne bagă în urechi îndemnuri la umilită. De câte ori nu auzim la sfintele slujbe vorbele adresate lui Dumnezeu: »că ție se cuvine toată mărirea, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit«. Slujba o face preotul în numele tuturor credincioșilor, deci și prin aceste cuvinte nu numai despre sine, ci despre toți credincioșii lui mărturisește în public, că pentru toate faptele vrednice de lauda Dumnezeu se cade să iea mărirea, lauda și cinstea. Când e la sfânta împărtășanie, când omul e după ce și-a cercetat cu deamănunțul toate păcatele sale sule mai înainte de ce s'ar părî însuși în fața slujitorului lui Dumnezeu și în genunchi ar cere iertare în fața tuturor celor de față zice: că el este cel dintâiu între păcătoși, și cu drept cuvânt, căci cu cât se apropie omul mai mult de tronul darului lui Dumnezeu, cu atâta trebuie să se rușineze mai mult, căci darurile cele prețioase ale lui Dumnezeu le-a lăpădat și dacă e lucru mare să dai pe un om din casă, cu cât va fi mai mare să dai afară pe Dumnezeu din casa sufletului tău? Să ne socotim cum suntem, ca să cerem dela Dumnezeu mai mult dar și mai multă putere, cari ne vor duce în fericire. Amin. Parohul.

Predică la intrarea în Biserică.

»Feriți cei ce aud cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el«. Luca X 38.

Sfinții părinți și tradițiunea bisericii ne spun, că P. C. F. Maria în etate de trei ani a fost dusă în biserică, unde și-a petrecut toată pruncia până la anul al doispre-

zecelea. Născută din familia împărătească alui David din părinții Ioachim și Ana, a crescut deci și și-a petrecut tinereța în biserică sub scutul și îngrijirea bătrânului preot Zaharie și a soției sale Elisaveta și în societatea fecioarelor, cari petreceau lângă templu și serviau Domnului, fiind legate prin juruința verguriei. În aceasta societate aleasă, între aceste vergure, ferită de ispitele și patimile lumești și-a petrecut pruncia sa P. C. F. Maria, care din veci a fost aleasă, de Dumnezeu, ca să fie mama lui Mesia. Ca pruncă de trei ani intră în biserică ca să servească Domnului și să rămână vrednică de a primi mărirea cea nespūsă, care i-a fost destinată din etern.

Momentul acesta însemnat din viața P. C. V. Maria, intrarea Ei în biserică o serbăm astăzi cântând: »Dela Domnul luând roada făgăduinții Ioachim și Ana pe maica lui Dumnezeu, jertfă bine primită în biserică o au adus astăzi și Zaharie marele arhiereu binecuvântându-o o au primit«.

Esemplul ce ni-l ofere momentul acesta din viața P. C. F. Maria, spiritul frumoasei sărbători de astăzi, spiritul sf. evanghelii, ce ați auzit cetindu-se și din care am citat cuvintele din fruntea cuvântării mele, ne ofer ocaziunea, ca să ne ocupăm puțin cu obligamentul nostru de a umbla la biserică și a asculta sfânta liturghie, despre obligamentul acesta exprimat în porunca a doua bisericească »să ascuți s. liturghie în Dumineci și sărbători cu pietate precum se cuvine«, vreau să vorbesc cu ocaziunea aceasta. Vă voi arăta adecă pe scurt, că porunca aceasta ne obligă pe toți, și vă voi arăta modul cum trebuie să o împlinim, — și astfel sperez că vom adauge fructele sărbătorii de astăzi spre bucuria Preasfintei Doamnei Noastre și pururea fecioarei Marie.

Cine dintre voi I. A. nu cunoaște cuprinsul rugăciunilor prescrise de ritualul bisericii noastre, pe cari le cântă preotul împreună cu poporul la sfânta liturghie? Cine nu cunoaște laudele ce se aduc mării lui Dumnezeu, și mulțămitele pentru binefacerile, ce le revarsă asupra noastră? Cine nu cunoaște rugăciunile, prin cari cerem viață fără de păcate, inger păzitor sufletelor și

trupurilor noastre, pace lumii și iertarea păcatelor? Ori nu ne rugăm cu toții la s. liturghie pentru bunăstarea bisericilor, pentru unirea tuturor, pentru toți credincioșii, viii și morții, pentru bună liniștea aerului și pentru înmulțirea fructelor pământului? Oare ce temei au rugăciunile aceste, și ce garanță avem, că acele ni-se vor împlini? Avem I. A. garanța cea mai sigură, ce se poate închipui, avem garanța și temeiul sfântului sacrificiu liturgic. S. sacrificiu liturgic este centrul și simburile întregului serviciu dumnezeesc al Legii noue. Prin cuvintele preotului: »Luați mâncați, acesta este trupul meu« . . . și »Beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu . . .«, pâinea și vinul se prefac în însuși trupul și sângele Domnului Hristos; Domnul Hristos prin aceasta se oferă pe sine jertfă Părintelui ceresc, jertfă de preț nemărginit, jertfă bineprimită. Toate meritele câștigate de Domnul Hristos pe lemnul crucii ni-se aplică prin jertfa nesângeroasă dela s. Liturghie.

În legătură cu meritele Domnului Hristos în legătură cu sfântul sacrificiu liturgic se aduc rugăciunile și cererile credincioșilor exprimate în cântările dela s. liturghie, și din cuprinsul acestor cereri și rugăciuni aflăm învățătura bisericii, că prin s. sacrificiu liturgic: 1. Lăudăm și adorăm pe Dumnezeu; 2. Mulțămim lui Dumnezeu pentru binefacerile primite; 3. Dobândim iertarea păcatelor și 4. Multe bunătăți chiar și temporali.

Sunt nenumărate cazurile, în cari zilnic se împart și se arată darurile și grațiile adeseori prin mijlocirea sfântului sacrificiu liturgic, pe cari însă noi nu le observăm. Nu! pentru că fiii lumii acesteia știu să prețuiască ceea ce aduce dobândă trecătoare, dar' nu știu să prețuiască temelială adevărată, pe care zace fericirea vieții, anume binecuvântarea cerească, care coboară de sus, dela părintele luminilor și a tuturor darurilor bune.

Spre ilustrare voi aduce un exemplu din anii 606—616 d. Hr. Pe timpul s. Patriarh Ioan milostivii locuiau în Alexandria doi lucrători săraci. Unul din ei era tată la mai mulți copii, mergea în fiecare zi la s. liturghie și trăia îndestulit. Celalalt nu avea copii, lucra ziua-noaptea, ba chiar și Dumineca și în sărbători, dar' nu avea sporiu

și binecuvântare. Intristat de soartea sa se plânge într-o zi către vecinul său: eu nu știu cum vine aceasta, că ție-ți merge bine deși trebuie să câștigi de mâncare la femei și la copii, pe când eu care n'am copii dau îndărăpt și sărăcesc într'una. Vecinul îi răspunde: eu îți voi comunica taina norocului și a bunăstării mele. Am aflat o comoară, la care merg în fiecare zi, spre a lua ceva pentru mine și pentru ai mei, și oricât ași lua din ea, comoara nu scade. Aceasta e cauza, de mie îmi merge bine și bunăstarea mea se adaugă. . . Vino mâine de dimineață la mine, și-ți voi arăta locul, unde este ascunsă comoara. — Plin de bucurie s'a prezentat cel lipsit în dimineața următoare, și vecinul său îl conduse în biserică la s. liturghie. Când s'a sfârșit liturghia zice cel sărac: eu cunosc calea la biserică și de mult am învățat a asculta s. liturghie; tu așadară nu-ți bate joc de sărăcia mea. Celalalt îi răspunde: nu te mânia, căci n'am voit să te batjocoresc. Eu aieva ți-am arătat locul comorii, — aceasta este biserică; ba te-am condus la comoara însăși, acesta este sacrificiul liturgic; din acesta primesc eu în fiecare zi atâtea bunătăți, încât din casa mea fuge lipsa. — Aceasta învățătură deschise ochii omului serman. El începe a servi mai bine lui Dumnezeu, asculta s. liturghie cu mai multă pietate și Dumnezeu l-a binecuvântat cu bunăstare.

Nenumărate și feliurite sunt grațiile, ce se dobândesc prin s. sacrificiu liturgic, după scopurile, pentru cari se aplică.

Va întreb acum I. A. cine este muritorul, care să nu trebuiască să se închine lui Dumnezeu? Cine nu are ceva de a mulțami lui Dumnezeu, ori a cere ceva de la dănsul? Ori nu suntem adeseori cuprinși de întristare și de deprimare sufletească și avem lipsa de mângăere? Ori nu avem lipsă să ne scăpăm de cutare viciu, ori să ne câștigăm și să ne întărim în cutare virtute? Toate acestea le dobândim prin s. sacrificiu liturgic după cuvintele mântuitorului: »Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și vă voi odihni pe voi« (Mat. II. 28.

Iată I. A. că precum toți oamenii au natură omească, cu toate neajunsurile și slăbiciunile ei, așa au

lipsă să asculte cât de adeseori s. liturghie spre a se împărtăși din fructele și binecuvântările s. Sacrificiu liturgic spre a-și câștiga daruri pământești și a-și ușora mântuirea sufletului.

Iată pentru ce s. biserică sub păcat de moarte obligă pe toți, începând din pruncie, să asculte s. liturghie în Dumineci și sărbători, dacă nu sunt împede-cați din cauză grea.

Nu pot trece cu vederea și să nu amintesc aici împrejurarea acea tristă, că astăzi mai ales servitorimea este aproape de tot eschisă dela ascultarea s. liturghii. Stăpânii să-și aducă aminte, că nu numai nu le este iertat a împede-ca pe servitorii săi dela ascultarea s. liturghii, dar' ca pe unii, cari se țin de familie trebuie să-i îndemne la aceasta și să le facă rând, ca să meargă la s. liturghie de câte ori se poate aceasta fără daună prea mare. Numai astfel se poate încunjura înstrăinarea de lucrurile sfinte și se poate curma lățirea moravurilor dure și sălbătice. — Să-și aducă aminte stăpânii, că înșiși vor avea să dea seamă înaintea lui Dumnezeu pentru aceste întru cât provin din vina și neatențiunea lor.

Nu mă voi ocupa cu aceia, cari fără piedecă grea lipsesc dela s. liturghie, pentru că pe aceștia îi judecă și îi condamnă însași porunca bisericii. Voi vorbi însă în câteva cuvinte despre acea, ca cel puțin ceice asistă la s. liturghie, să o facă aceasta cu pietate precum se cuvine.

Ați auzit în s. evănghelie de astăzi, că mergând Mântuitorul cu învățăceii săi din Galilea către Ierusalim și trecând prin satul Vitania au intrat la o muiere cu numele Marta. Sora acesteia — Maria, șezând lângă picioarele lui Isus asculta cuvântul lui. Iară Marta se silea spre multă slujbă. Dar' simțind, oă singură nu ajunge să îplinească după cuviință datorințele față cu un oaspe așa de dorit, stând a zis: »Doamne au nu socotești, că soru-mea singură m'a lăsat să slujesc? Ci zi ei, ca să-mi ajute«. Și răspunzând Isus a zis ei: »Marto, Marto, te grijești și spre multe te silești. Ci un lucru trebuiește. Iară Maria partea cea mai bună și-a ales, carea nu se va lua dela dânsa«.

O învățătură foarte prețioasă se cuprinde în această s. evanghelică. Ea ne învață, că atunci când suntem în prezența Domnului Hristos, să lăsăm la o parte toate grijile pământești, toate preocupările zilnice, să ascultăm cuvântul Lui. Să facem ca Maria, despre care a zis Mântuitorul, că partea cea mai bună și-a ales, după cuvintele psalmistului: »Strigat-am către tine Doamne, zis-am Tu ești sperarea mea, partea mea în pământul celor vii«. — Precum a făcut Maria din s. evanghelică de astăzi, așa trebuie să facem și noi când stăm de față la s. liturghie; pentrucă cu toții credem și mărturisim cu tărie, că Domnul Hristos ca Dumnezeu e de față pretutindenea, dar' e de față în mod deosebit, în mod special în s. sacrificiu liturgic sub special pâinei și a vinului. E de față corpul acela, căruia s'au închinat magii dela răsărit aducându-i daruri și căruia i-au servit îngerii. E de față în toată ființa, mărirea și strălucirea sa dumnezească. Ca Maria din s. evanghelică să cădem la picioarele lui Hristos-Dumnezeu și precum ne recomandă s. biserică în cântarea Heruvimului »toată grija cea lumească dela noi s'o lăpădam«.

Minte ușoară și nepricepută au deci aceia, cari în fața s. sacrificiu liturgic rămân răci și nepăsători. Și cu durere trebuie să constatăm, că sunt și astfel de creștini în zilele noastre. Ba mai mult, unii se distrag, își cuprind mintea cu lucruri profane și cu totul străine de sfințenia locului în care se află. Alții părăsesc s. liturghie pentrucă nu le place cum cântă cutare preot ori cantor, ori pentrucă serviciul divin li-se pare prea lung și obositor, ori predica e prea monotonă ș. a. Tot atâtea motive și considerațiuni, prin cari se deroagă cultului, ce trebuie să-l dăm victimei dumnezeiești din s. Sacrificiu liturgic, și se periclitează mântuirea sufletului.

— Să ne aducem aminte, că Mântuitorul a alungat cu sbiciul din biserică din Ierusalim pe ceice vindeau acolo oi și boi și porumbi pentru jertfe și pe schimbătorii de bani zicându-le: »luați acestea de aici și nu faceți casa Tatălui meu casă de negustorie«:

Dacă astfel a tractat Mântuitorul pe ceice au profanat biserică din vechiul Testament. care precum s'a

arătat în predica din Dumineca trecută a fost numai timpul și prefigurarea bisericii noastre, — cu cât mai mare durere și întristare cauzăm Mântuitorului atunci, când în fața sfântului Sacrificiu liturgic rămânem răci și nepăsători, ba de mulțori cuprinși de patimi și cugete mai păcătoase chiar decât neguțătoria celor din Testamentul vechiu. Și cât de ușor ne este a împlini poruncă a doua bisericească, a asculta s. liturghie cu pietate! Reciteze fiecare cel puțin în cuget rugăciunile, ce le aude dela preot și dela cântăreți. Aceasta o poate face orișicine cu atât mai vârtos, că după ritul s. noastre biserici serviciul s. liturghii este astfel întocmit, încât poporul cântă și se roagă alături cu preotul, așa înocăt fiecare credincios poate să ia parte activă la cântările liturgice.

O oră sau două pe săptămână petrecând astfel cu mintea la Dumnezeu este o jertfă foarte mică din partea noastră, socotind mai ales fructele și binecuvântările, ce le dobândim prin s. Sacrificiu liturgic.

Să umblăm așadară I. A. la s. liturghie, să ne apropiem la izvorul de apă vie și la pâinea vieții în fiecare Duminecă și sărbătoare de câteori nu suntem împedecați, și să facem posibil și acelora, cari atârână dela noi să o facă aceasta. Să medităm adeseori asupra s. Sacrificiu liturgic și asupra fructelor îmbelșugate, ce ni le oferă, și vom împlini totdeauna cu voie bună și cu plăcere porunca aceasta a bisericii, făcându-ne din ea o virtute. Să ne nizuim într'acolo, că de câteori ieșim din biserică, să fim mai buni, mai virtuoși, mai perfecți. Precum îmbrăcăm vesmintele cele mai curate și mai frumoase. așa să ne silim a ne curăți și a ne înnoi sufletele prin flacăra rugăciunii și a pietății. Să urmăm în privința aceasta exemplul Preacuratei Fecioare Maria, Mama lui Dumnezeu și regină a ceriului, a cărei intrare în biserică o serbăm astăzi, și să cerem ajutorul Ei sigur și puternic.

Astfel vom putea asculta și păzi cuvântul lui Dumnezeu și după promisiunea Mântuitorului vom fi fericiți.
Amin. P.

Cărți.

Daco-romania, Buletinul „Muzeului limbii române“, condus de Sextil Pușcariu, profesor la Universitatea din Cluj, membru al Academiei române. Cluj, 1924. Institutul de arte grafice „Ardealul“.

Numele dlui Sextil Pușcariu dinstinsul filolog, și al colaboratorilor săi, da o garanță sigură, încă dela întâiul volum, despre contribuția foarte însemnată ce va da-o această publicație desvoltării filologiei române. Volumul al treilea al acestei publicații este o confirmare deplină a stăpânirii noastre în Dacia, și dovada unei năzuinți de înfrățire sinceră cu compatrioții noștri.

Pe lângă studiile de filologie și etimologie datorite domnilor: Sextil Pușcariu, N. Drăganu, V. Bogrea, Th. Capidav, Al. Procopovici, Gh. Giuglea și a., se remarcă studiile de literatură comparată al dlui Gh. Oprescu: *Eliade Rădulescu și Franța* și al dl. Petre Grimm: *Traduceri și imitațiuni românești după literatura engleză*.

Amândouă aceste studii amănunțite contribuiesc, mult la arătarea influenței pe care literatura noastră o datorește literaturii franceze și engleze.

Un deosebit interes prezintă studiile dlor G. D. Serra, C. Tagliavini, G. Kristof, și articolele dlui Bitay Árpád.

Recenziile și cronica se datoresc, în mare parte, dlui N. Georgescu-Tistu.

Felul în care se prezintă „Dacoromania“, nu este numai o dovadă despre erudiția și munca serioasă a profesorilor dela Cluj și a colaboratorilor lor, ci este și un titlu de mândrie națională pentru știința română. X.

*

Apariții literare nouă: Studiile dlui Ovid Densusianu despre Sufletul latin și literatura nouă.

În scumpetea și criza cea mare de acum tu, cronicar, conștiincios trebuie să fii cu mare băgare de seamă la cărțile ce recomanzi și peste tot la aparițiile culturale, artistice și literale ce le înregistrezi: Vorba poetului: Multe bat la poarta vieții, dar se scutur multe moarte.

Între puținele, foarte puținele cărți ce trebuie cetite, comentate și discutate, mai ales în Ardeal, sunt acele ale dlui *Ovid Densusianu*, care deși ardelean de origină, din Densuș,

țara Hațegului, totuși e foarte puțin cunoscut și prețuit în patria să de origină, precum e foarte puțin prețuit și sprijinit și în țară, în care de două decenii și mai bine face cele mai eroice forțări pentru a întemeia o știință și a afirma o artă.

Așa sunt cele două volume ale d-sale apărute în 1922 la Casa Școalelor, București, sub titlul: „Sufletul latin și literatura nouă“, fiecare de câte 124 pagini și costând abia zece (10) lei exemplarul. După o luminoasă introducere care arată, pentru universitatea trebuie să se ocupe și de actualitatea vieții, iar nu să se mărginească la trecutul îndepărtat, d-nișa studiază întâiu literatura și conflictele de rasă în urma războiului, apoi cum trebuie privită literatura ultimelor decenii, în deosebi marii scriitori: Verhaeren, Maeterlinck, R. Rolland, Paul Claudel ș. a. Foarte interesante și captivante sunt și capitolele: Sufletul latin și idealismul nou. Scriitorii în fața naturii, Poesia orașelor și Poesia vieții rustice; acestea două capitole din urmă sunt în volumul al II-lea.

Din toate transpiră dragostea de ideal și convingerea neclătită în superioritatea sufletului latin. Toate curentele literare nouă; clasicism, romantism, parnasianism, realism modernism, simbolism ș. a. sunt creațiunea acestui suflet. „Din spre alte zone sufletești — de germanism, slavism ori asiaticism — sau putut vedea expansiuni de sentimente ducând sau la conștiința unei superiorități sau la umanitarism, la înfrățirea cu cei de jos, cu cei asupriți, dar asemenea sentimente s'au manifestat unilateral sau prin ceva hotic, desorientat, pe când la Latini le vedeam mergând alături și armonisate, completându-se reciproc.“

În consecință, își poate da oricine seama, câtă nevoie este de adevărată cultură latină în țara noastră, și mai ales în nouele ei provincii, a căror viață sufletească a fost atâta timp veștejită de germanism, de maghiarism sau de slavism (Basarabia).

Lectura și răspândirea acelor studii, ca și acelor despre viața păstorească a poporului nostru, apărute în aceiași editură a Casei Școalelor și datorite tot dlui O. Densușianu, se impune cu deosebire în aceste provincii nouă.

Ixigrec.

*

„Micul Catehism“ de Dr. Nicolae Brânzeu pentru clasele II-III. primare. Tipografia Seminarului, Blaj.

„*Catehism*“ de Dr. Nicolae Brînzeu pentru clasele III-VI primare. Tipografia Seminarului, Blaj.

Prin tipărirea cărților harnicului părinte canonic din Lugoj s'a pus capăt lipsei de manuale ce se simțea până acum spre dauna mare a catehizării. Bogata experiență pastorală a autorului a făcut posibil să avem manuale clare, scrise la înțelesul aceloră, cari trebuie să le învețe.

*

„*Biblia Copiilor*“ de Augustin Popa, pentru clasele III-IV primare. Tipografia Cartea Românească S. A. Diciosânmărtin. Tinărul profesor de biblic dela academia teologică din Blaj, prin limpezimea și forma atrăgătoare a stilului ce se desprinde din cartea sa a dat micilor școlari un manual pe care cu mult drag și folos îl vor putea utiliza. Reușita execuție tehnică a cărții ne amintește timpurile bune de înainte de războiu. (X).

*

Traian Popa, Un capitol sbuciumat din viața lui Gheorghe Șincai. Târgu-Mureș 1924 pp. 25.

Prin arhiva orașului Târgu-Mureș d. profesor Traian Popa a dat din întâmplare de niște hârtii aruncate. Privindu-le mai de aproape a descoperit în ele un dosar de mare însemnătate: procesul verbal dresat de grefierii Iosif Almăși și Ioan Lantos la Blaj în 1796, despre ancheta întreprinsă din partea curții de apel din Târgu-Mureș în urma cererii lui Șincai de a i-se face dreptate pentru multele suferințe și pierderi materiale îndurate din prilejul neomenosului proces din 1794/95.

Subiectul tratat nu e cu totul nou. Deja Papiu Ilarian în discursul său de recepție la Academie despre „Viața, Operele și ideile lui Gheorghe Șincai din Șinca“ (Buc. 1869) și care discurs a fost până în timpurile recente aproape singurul izvor de inspirație pentru scriitorii de istoria literaturii în ce privește marele cronicar; — la anexe pp. 91—102 publică copia procesului verbal dresat la Aiud în ungurește la 11 Sept. 1594 din partea alor 7 nobili în chestiunea procesului intentat lui Șincai. — Mai de curând d. Ion Modrigan în „Omagiu lui Nicolae Iorga“ (Craiova 1921) publică un mic studiu sub titlul „Inlăturarea lui Gheorghe Șincai din directoratul școalelor“. În câteva pagini (pp. 207—285) d. Modrigan în baza cercetărilor făcute în Arhiva Statului Ungar din Pesta

secția Ard., ne dă într'un succint rezumat fazele procesului amintit.

Studiul dlui Traian Popa, ca o completare a celor amintite e la tot cazul o contribuție prețioasă pentru lămurirea unui capitol sbuciumat din viața lui Șincai. — Atât numai, că am fi dorit ca în loc să avem numai câteva frânturi de texte — resfirate în traducere românească în textul studiului — să ni-se dea în anexe la sfârșitul unui studiu făcut prin controlarea noilor date prin cele deja cunoscute — documentele în original.

Negreșit că ar fi fost o muncă cu mult mai migăloasă și mai obositoare să transcrii un proces verbal voluminos — unde numărul martorilor trece de o sută (așa ni-se spune — iar că trece de 40 se vede și din numărul martirilor citați în broșură). Având însă la îndemână acest material vast — fiecare cititor ar fi în situația de-a controla mai bine exactitatea descrierii procesului și a părerilor formulate de autor.

În Biblioteca centrală din Blaj se păstrează un volum de acte privitoare la acest proces a lui Șincai.

În lumina acestor documente — cari sperăm că în curând vor vedea lumina zilei — chestiunea lui Șincai va fi și mai deplin lămurită. — Va rămânea negreșit și de azi înainte o bună parte din învinuirile și reproșurile ce pe tot dreptul se fac contra episcopului Bob, dar se va adeveri și aceea ce spune d. Dr. Z. Păclișanu referitor la Șincai, că viața extrem de agitată și sbuciumată pe care a trăit-o — e mai mult din cauza firii sale, decât din cauza răutății altora". (Cenzura cronicii lui Gh. Șincai, în Revista arhivelor Nr. 1 p. 20 București 1924).

Pentru a se face lumină deplină ar fi de dorit ca toți cari sunt în posesiunea de documente privitoare la acest capitol sbuciumat din viața lui Șincai, să le publice de ex. în Revista Arhivelor din București. Un cunoscător temeinic și imparțial al epocii de lupte și sbuciumări ce a urmat după moartea împăratului binefăcător pentru Români — Iosif al II-lea — ar putea în baza acestor documente pune la punct și această chestiune, care a fost de o însemnătate capitală în viața marelui cronicar — în care prin zguduirile produse s'a resfânt asupra întregului popor român din Ardeal de pe acele vremuri.

Celelalte două procese ale lui Șincai, cel din 1796 cu arendașul moșiei sale din Șamșudul de Câmpie — un anume Szatmáry — precum și cel contra soției cârciumarului Ludovic Pheunxdorf din TârgurMures sunt de mai puțină însemnătate Chiar d. T. Popa tratează ambele procese pe 3 pagini — sub același titlu. — Pentru învederarea firii și temperaturii lui Șincai însă și aceste își au însemnătatea lor. C. S.

*

„Biserica Ortodoxă Română“, revista sfântului Sinod dela București, continuă să publice, de luni de zile, „socotelițe cu uniții“, ce le scrie acela ce iscălește Arhimandritul Scriban.

De repețite ori se pomenește și revista noastră în zecile de coloane de tipar, pe cari revista dela București le retribue boerește Preacuviosului Arhimandrit, așa de spornic la vorbă și la scris.

Mărturisim sincer, că ne repugnă să facem și polemică în coloanele strâmte și puține ale revistei noastre. Noue nu ne stă la spate nici budgetul revistei oficiale a sfântului Sinod, nici nu avem suflet pentru restălmăciri, însinuări perfide și lipsite de orice scrupul, pline de venin și de ură.

Și ne repugnă să stăm de vorbă și să discutăm mai ales, cu omul, căruia opinia publică românească îi spune pe nume: *arhimurdăritul Scriban!*

Țara românească și mai ales preoțimea ei întregă — fără deosebire de confesiune, — știe cine este acest arhimandrit Scriban. Volume întregi s'au tipărit cu isprăvile și intrigele acestui om, care „nu are de preot decât antereul și barba“, a cărui „obraz de parafină nu poate roși niciodată“...

— Regretăm însă și ne doare sufletul, pentru sămânța de ură și de discordie, pe care acest om o aruncă lună de lună în inimile bieților preoți, cari îi citesc scrisul, și regretăm, că „Biserica Ortodoxă Română“ a încăput atât de mult pe mâinile celui mai ipocrit membru al Clerului românesc...

— Vom fi noi aștia, „uuiții“ — cum cu preferință ne numește cuviosul arhimandrit — Mitrofor astăzi — vom fi — proști, puțin învățați, nu vom ști scrie și vorbi, așa de bine românește, cum se vorbește și se scrie pe malurile Dâmboviții — va fi biserica noastră, așa cum o vrea Dumnezeu, — dar una știm: că ea a dat martiri adevărați neamului româ-

nesc, că prin ea s'a săvârșit „minunea reînvierii neamului nostru, că preoții și prelații ei au fost totdeauna credincioși idealului românesc...

Ce făceam noi la 1917, și ce făcea tot atunci învățatul și marele român și arhimandrit? (m.).

*

Iuliu Maior: „Cărțile Bunului Creștin Nr. 1: Despre păcat“
Blaj Tipografia Seminarului Teologic. Prețul 5 lei + 50 bani
porto postal.

Iată ce scrie revista „*Buletinul Cărții*“, din București în Nrul 8 din August 1924 despre această cârtică:

E o broșură de popularizare a preceptelor moralei creștine. Au fost mai întâiu publicate în gazeta „Unirea Poporului“ pe care autorul o scoate la Blaj, în tovărășia scriitorului Al. Lupeanu-Melin. Sunt mici dizertațiuni în stilul înflorit al predicilor, priviri utile în ograda năpădită de buruienile păcatelor. Ruperea de Dumnezeu, și de poruncile lui, acesta e păcatul. Urmează capitole: „Cum se naște păcatul“; „Nu toate păcatele sunt deopotrivă de mari“; „Răutatea păcatului“; „Pedepsele păcatului“; „Să ne ferim și de păcatele ușoare“; „Trufia“; „Sgârcenia sau iubirea de argint“; „Lenea“ etc. Toate sunt oglindite în pilde luate din cărțile sfinte sau din viața de toate zilele. Iată de pildă cum se naște păcatul: „Cine dintre cetitori nu cunoaște povestea țiglei de pe acoperiș? A crăpat o țiglă, proprietarul casei n'a înlocuit-o, astfel au început să pătrundă picurii de ploaie în podul casei. Acolo au început să umezească, căpriorii acoperișului, apoi grinzile și scândurile. Rând pe rând umezeala s'a strecurat la pereți, a umezit tencuiala, apoi cărămizile și astfel a început a se dărăpăna întreaga casă. Așa face și păcatul. Asemenea este el unui hoț isteț care nu te fură deodată“ etc. Sau despre păcatele ușoare: „O oglindă plină de prav nu arată bine, tot așa nu poate primi nici sufletul plin de pravul păcatelor ușoare, harul lui Dumnezeu“. Sau în legătură cu lenea, „astă perină a diavolului“ povestește despre icoana minunată ce a văzut într'o biserică veche în care alături de toți cei muncitori și cu legendele lor sta și căpetenia dracilor grăind: „Eu vă duc pe toți în iad, dacă nu vă faceți datorința“.

(Perp).

Posta administrației.

Crâsnic Nădlac achitat p. a. c. — Pop I. Hunedoara 100 lei Restăți 50 p. a. c. — Brad Sendlac 30 lei. — Avram N. Copalnic M. achitat. — Stanca I. Grosi achitat. — Pr. Bălășel Ștefănești achitat. — Popa I. Arad achitat — I. Zinculescu Telega 100 lei. — V. Opreș Breaza 100 lei — Cherebețiu Bogata 150 lei. Restăți 10 lei pe 1923 și ab.a. c. — Pățcașu S. Hotoan Banii trimiși au intrat ca rest a. trecut. Restăți 90 lei pe a. c. — Deac V. Ilișua 70 lei. Restăți încă 150 lei până la finea a. c. — Pr. Negoita Huși achitat — Florea Făgăraș achitat Revista se trimite regulat. — Dănescu Mătești 80 lei. Se va trimite. — Marieșan Vernies 50 lei Numerii ceruți îi avem și costă 50 lei. Cartea cerută s'a trimis. — Szabo G. Bicsad 100 lei. Restăți încă 80 lei pe a. c. — Moldovan R. Veștem achitat — Circa E. Ernea achitat. — Degan E. Budint achitat. — Geaflea Poșaga Restăți încă 30 lei pe a. c. — Pop A. Cluj achitat — Folea B. Giuluș; Ternovean C. Necopoiu, Câmpian Suseni. — Pr. Alexandrescu Periești, Marcu S. Gârbova, Drăgan P. Putromani. — Furdui T. Logig, Mosel P. Bacru, Parobia Sabaoșani, Trufașiu Zălau. : Cotorea Tirimia, Gavriș Ghe-lar, Pelle O. Ghiriș achitați. — Boeriu A. Iacodul român 100 lei. Restăți încă 80 lei pe a. c. — Tohătan Ilba 50 Lei. — Marchiș R. 100 Lei. Restăți 215 Lei. — Dr. Simion Iclod 50 Lei pe a. c. — Precup A. Rebrîșoara 160 Lei. Restăți 100 Lei pe a. c. — Maior V. Popa Brașov 50 Lei. — Caba Șoimuș 50 Lei. Restuți încă 50 lei. — Pop Mihai Valea D. 100 Lei din cari 30 lei trec pe 1925. — Dr. Pavel Beiuș 250 lei mulțumită. — Mateescu R. Vâlcea 60 lei. — Branea G. Petelea 200 lei mulțumim. — Rednic Crăcești 100 lei. — Barbul V. Borlești 50 lei. — Pop T. Nimigea 100 lei. — Ternovean V. Ciheiu 100 lei achitat total aveți dreptate. — Domșa I. Suci, I., Marcu R., Arieșan, I., Gligor, A., Coroiu N. câte 100 Lei. — Borog A. Baia mare 260 lei. Surani V. Surdești 100 lei. — Moldovan A. Creaca 300 lei. — Păr. Morariu Hălăucești 100 Lei. Hossu Teofil Milașul mare 290 lei. Doriți revista și pe mai departe? — Costin G. Cudalbi 124 Lei. Dintre cărțile cerute la Libr. Seminarială din Blaj se mai găsesc numai predicile lui Bourdalou. — Stupinean I. Geogăgiu 60 lei. Restăți 60 lei pe a. c. — Of. par. Parva 100 Lei. — Lehene P. Blaj 100 lei. — Chintencan Ioan Chicediu 415 lei, din cari 100 lei trec în ab. anului 1925. — Surani Iuliu 120 lei. Adresa s'a schimbat. — Mureșan Șt. Petrihaza 315 Lei. Nr. cerut s'a trimis. — Bejan I. Timișoara 100 lei, Vida L. 70 lei, Terdic A. Pelreu 100 Lei, Lazar V. Borgomur 315 Lei, Rotariu Teofil Rebra-mare 220 Lei

A apărut!

A apărut!

Viața și Operele

Episcopului

Dr. Demetriu Radu

Volumul I

PREDICI.

Prețul: 50 Lei.

Predicile aceste ale Ilustrului defunct vrednicesc întreaga noastră luare aminte. Le recomandăm cu căldură tuturor, dar mai ales preoțimii.

FERICITA TERESA DE PRUNCUL ISUS

Să nu lipsească din casa nici unui creștin. Prin întreprinerea Fericitei Teresa Dumnezeu vindecă multe dureri sufletești și trupești. — Ediția a III-a.

Prețul 2 Lei.